

YÖNETMELİK

Hacettepe Üniversitesinden:

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM
VE SINAV YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Hacettepe Üniversitesinde yürütülen lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlar ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Hacettepe Üniversitesine bağlı lisansüstü eğitim ve öğretim yapan bütün enstitülerde eğitim-öğretim, öğrenci kabul, kayıt ve sınavlara ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AKTS kredisi: Öğrencilerin yurt içinde ve yurt dışında aldıkları ve başarılı oldukları ders kredilerinin ve notlarının bir yükseköğretim kurumundan diğerine transferini sağlayan Avrupa Kredi Transfer Sisteminde kullanılan krediyi,
- b) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- c) Anabilim/anasanat dalı: Enstitüde programı bulunan ve programın yürütülmesinden enstitüye karşı sorumlu olan anabilim/anasanat dalını,
- ç) Akademik anabilim/anasanat kurulu: Enstitüde programı bulunan ve programın yürütülmesinden enstitüye karşı sorumlu olan enstitü anabilim/anasanat dalının akademik anabilim/anasanat kurulunu,
- d) Bütünleşik doktora/sanatta yeterlik programı: Lisans derecesine dayalı olarak yürütülen doktora/sanatta yeterlik programını,
- e) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez/sanatta yeterlik çalışması dönemlerinde rehberlik etmek üzere enstitü yönetim kurulu tarafından atanan öğretim elemanı,
- f) DUS: Diş Hekimliğinde Uzmanlık Sınavını,
- g) Enstitü: Hacettepe Üniversitesine bağlı olarak lisansüstü eğitim ve öğretim yapan enstitüleri,
- ğ) Enstitü kurulu: Hacettepe Üniversitesine bağlı lisansüstü eğitim ve öğretim yapan bütün enstitülerin enstitü kurullarını,
- h) Özel konular dersi: Tez/sanat çalışması danışmanlığı yapılmakta olan öğrenciyle yürütülen ve tüm yıl süren dersi,
  - ı) Rektörlük: Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğünü,
  - i) Sanat çalışması: Anasanat dallarında uygulanan yüksek lisans ve sanatta yeterlik programlarında, öğrencilerin tez yerine gerçekleştirebilecekleri sergi, proje, tasarım, uygulama, gösterim, müzik kompozisyonu, müzik/sahne sanatları performansı, rejî, koreografi/koreoloji, oyun yazarlığı, dramaturgi ve benzeri bir sanat etkinliği ile bu etkinlik kapsamında hazırlayacakları yazılı raporu,
  - j) Senato: Hacettepe Üniversitesi Senatosunu,
  - k) Tez: Yüksek lisans veya doktora tezini,
  - l) Temel tıp puanı: Tıpta Uzmanlık Sınavında (TUS) Temel Tıp Bilimleri Testi-1 bölümünden elde edilen standart puanın 0,7; Klinik Tıp Bilimleri Testinden elde edilen standart puanın 0,3 ile çarpılarak toplanması ile elde edilen puanı,
    - m) TUS: Tıpta Uzmanlık Sınavını,
    - n) ÜDS: Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavını,
    - o) Üniversite: Hacettepe Üniversitesini,
    - ö) YDS: Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
    - p) Yüksek lisans: Tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarını,
    - r) Merkezi yabancı dil sınavı: ÖSYM tarafından yapılan merkezi yabancı dil sınavını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Eğitim-Öğretimle İlgili Esaslar

Öğretim düzeyleri

MADDE 5 – (1) Lisansüstü öğretim düzeyi, yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik düzeylerinden oluşur. Bunlardan;

a) Yüksek lisans düzeyi; lisans diploması ya da buna eşdeğer bir derece almış olanların, bu eğitim üzerine yapacakları öğrenim, bilimsel araştırma, sanatsal çalışma ve uygulama faaliyetlerini kapsar. Bu düzeydeki programlar tezli veya tezsiz olarak yürütülebilir. Bunlardan tezsiz yüksek lisans programı uzaktan eğitim veya ikinci öğretim biçiminde de uygulanabilir.

b) Doktora düzeyi; lisans veya yüksek lisans derecesine dayalı olarak yürütülen öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama faaliyetlerini kapsar.

c) Sanatta yeterlik düzeyi; lisans veya yüksek lisans derecesine dayalı olarak yürütülen öğretim ve sanatsal çalışmaları kapsar.

Lisansüstü programların açılması

MADDE 6 – (1) Yeni bir lisansüstü program; akademik anabilim/anasanat kurulunun önerisi, enstitü kurulunun uygun görüşü, Senatonun kararı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile açılır.

(2) Lisansüstü programların düzenlenip yürütülmesinde anabilim/anasanat dalı bütünlüğü esas alınır. Ancak, öğrencilerin değişik alanlarda da uzmanlaşmalarına olanak sağlanır.

(3) Akademik anabilim/anasanat kurulunun mevcut programlara ilişkin değişiklik önerileri enstitü kurulunca onaylandıktan sonra Senato tarafından karara bağlanır.

(4) Akademik anabilim/anasanat kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile diğer yurt içi/yurt dışı yükseköğretim/araştırma kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak ortak programlar açılabilir. Bu uygulama, Senato kararı ve Yükseköğretim Kurulu onayı ile yürürlüğe girer. Ortak programlar, 28/12/2006 tarihli ve 26390 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarının Yurt Dışındaki Kapsama Dahil Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

(5) Eğitim ve öğretim yarıyıl esasına göre, güz ve bahar dönemi olarak düzenlenir. Yaz okulu döneminde de dersler açılabilir. Bunların süresi ve şekli, enstitü kurulunun önerisi üzerine Senato tarafından karara bağlanır.

Bilimsel hazırlık programları

MADDE 7 – (1) Bilimsel hazırlık; yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarında genel başarı değerlendirmesinde başarılı bulunanlardan, lisans ya da yüksek lisans öğrenimini başvurdukları alanın dışında bir alanda veya Üniversite dışında bir yükseköğretim kurumunda tamamlayanlar için sınav jürisinin önerisi ve ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının görüşü üzerine enstitü yönetim kurulunun kararıyla düzenlenip yürütülen programdır.

(2) Bilimsel hazırlık programına devamı gerekli görülenler, ilgili derslere ve uygulama çalışmalarına kayıt yaptırarak devam etmek ve başarılı olmak zorundadırlar.

(3) Bilimsel hazırlık programı kapsamında alınan dersler asıl programın öngördüğü derslerin yerine sayılmaz. Bilimsel hazırlık programındaki toplam kredi yükü lisansüstü program kredisinin 2/3 ünü geçemez. Ancak, bu sınırın aşılması akademik anabilim/anasanat dalı kurulunun gerekçeli kararı ile mümkün olabilir.

(4) Bilimsel hazırlık programı derslerinde ders başarı notu 55 (C3)’tür. Ancak ders notları not çizelgesine geçti (G) veya kaldı (K) şeklinde işlenir.

(5) Bilimsel hazırlık programı aşamasındaki bir öğrenci aynı zamanda anabilim dalı lisansüstü programına yönelik dersler de alabilir.

(6) Bilimsel hazırlık programının süresi azami bir takvim yılıdır. Bilimsel hazırlık programı için öngörülen süre lisansüstü programın süresinden sayılmaz.

Öğretim dili

MADDE 8 – (1) Enstitülerde öğretim dili Türkçedir. Ancak, ilgili anabilim/anasanat dalı kurulunun önerisi, enstitü kurulunun teklifi ve Senatonun kararı ile yabancı dilde programlar açılabilir. Tezin/sanat çalışmasının dili program dilidir, ancak enstitü yönetim kurulu kararı ile farklı bir dilde tez/sanat çalışması yapılabilir

Anabilim/anasanat dalı programlarına ilişkin esaslar

MADDE 9 – (1) Anabilim/anasanat dalının lisansüstü eğitim programları, eğitim hedefleri, programlara giriş ve mezuniyet koşulları, programların içerdiği zorunlu ve seçmeli dersleri, bunların kredileri ve benzeri konulara ilişkin esaslar akademik anabilim/anasanat kurulunun teklifi, enstitü kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile belirlenir.

Derslerin açılması ve ders sorumluları

MADDE 10 – (1) Her yarıyıl, açılacak dersler ve bunların sorumlu öğretim elemanları, anabilim/anasanat dalı önerisi ile enstitü kurulunca karara bağlanır ve ilan edilir. İlandan sonra açılacak derslerin ve sorumluların değiştirilmesine ilgili kurulun önerisi üzerine enstitü yönetim kurulu tarafından karar verilir. Ayrıca çok disiplinli programlarda açılacak dersi verecek öğretim elemanlarını görevlendirme hususunda anabilim/anasanat dalı tarafından ilgili fakülte veya yüksekokulun uygun görüşü alınır.

(2) Özel konular dersi birinci fıkrada belirtilen yöntemle açılır ve tüm yıl sürer. Tez/sanat çalışmasının birden fazla danışman tarafından yönetildiği durumlarda özel konular dersleri birinci danışman tarafından açılır.

(3) Lisansüstü düzeydeki dersler, genel olarak öğretim üyeleri tarafından verilir. Zorunlu hallerde anabilim/anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile doktora, tıpta uzmanlık, dişte uzmanlık, sanatta yeterlik derecesi almış öğretim görevlileri ile sanatçı öğretim elemanları görevlendirilebilir. Gerekli görüldüğünde Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile Üniversite dışından da görevlendirme yapılabilir.

Danışmanlık

MADDE 11 – (1) Danışman genel olarak öğretim üyesidir ve ilgili anabilim/anasanat dalında görevli, Üniversite kadrosundaki öğretim üyeleri; bunlar bulunmadığı ya da sayıca yeterli olmadığı takdirde en yakın anabilim/anasanat dalında görevli Üniversite kadrosundaki öğretim üyeleri veya diğer yükseköğretim kurumları öğretim üyeleri arasından önerilir. Zorunlu hallerde, yüksek lisans öğrencileri için tez danışmanı ilgili anabilim/anasanat dalındaki doktora, sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri ve sanatçı öğretim elemanları arasından seçilebilir. Tez/sanat çalışması niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda, anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile ilave tez danışmanı atanabilir. Yurt içi ve yurt dışındaki üniversitelerle birlikte yürütülen programlarda, diğer yükseköğretim kurumu tarafından atanan danışman da ikinci tez danışmanı olarak kabul edilir.

(2) Danışman atanma kriterleri, görev tanımları ve sorumlulukları Senato tarafından belirlenir.

(3) Tezli yüksek lisans programı öğrencilerine, öğrencinin programa kabulü ile birlikte ders dönemi danışmanı atanır. Ders dönemi danışmanları sınav jürisinin önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Tez/sanat çalışması danışmanı ise derslerin tamamlanacağı son yarıyıldaki akademik anabilim/anasanat kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programı öğrencilerine, öğrencinin programa kabulü ile birlikte ders dönemi danışmanı atanır. Ders dönemi danışmanları sınav jürisinin önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile belirlenir. Dönem projesi danışmanı ise derslerin tamamlanacağı son yarıyıldaki akademik anabilim/anasanat kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

(5) Doktora/sanatta yeterlik programı öğrencilerine, öğrencinin programa kabulü ile birlikte ders dönemi danışmanı atanır. Ders dönemi danışmanları sınav jürisinin önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile belirlenir. Tez/sanat çalışması danışmanı ise derslerin tamamlanacağı son yarıyıldaki akademik anabilim/anasanat kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile kesinleşir.

(6) Tez/sanat çalışması danışmanının Üniversitedeki görevinden ayrılması veya altı ay ya da daha uzun süreli il dışı görevlendirilmesi durumunda yerine yeni bir danışman atanır. Önceki danışman ikinci danışman olarak devam edebilir.

(7) Öğrenciler enstitü müdürlüğüne ya da anabilim/anasanat dalı başkanlığına yazılı olarak başvurarak danışman değişikliği talebinde bulunabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kontenjanlar, Lisansüstü Programlara Başvuru, Değerlendirme ve Kayıtlar

Kontenjanlar

MADDE 12 – (1) Lisansüstü programlara alınacak öğrenci kontenjanları akademik anabilim/anasanat kurulunun görüşü ve enstitü yönetim kurulunun önerisi üzerine Üniversite Yönetim Kurulunca belirlenir.

İlan, başvuru ve ön değerlendirme

MADDE 13 – (1) Öğrenci kabul edilecek lisansüstü programlar, bu programlara alınacak öğrenci kontenjanları, başvuru için gerekli belgeler, başvuru ve sınav tarihleri ile diğer koşullar enstitü tarafından ilan edilir. Başvuru için istenen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın beyanına dayanılarak işlem yapılır. Başvurular şahsen, posta yoluyla veya elektronik ortamda ilgili enstitüye yapılır.

(2) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarında yüksek lisans programları ile tezsiz yüksek lisans programları hariç diğer programlara yapılan başvuruların ilan edilen toplam kontenjanın üç katından fazla olması halinde, yapılacak giriş sınavına çağrılacak adayların belirlenmesi için tüm adaylar ön değerlendirmeye tabi tutulur. ALES puanının % 60'ı ve mezuniyet not ortalamasının % 40'ı dikkate alınarak elde edilecek puan sırasına göre kontenjanın üç katına kadar aday giriş sınavına çağrılır. Sıralamaya göre son sırada aynı puana sahip birden fazla adayın olması halinde bu adayların tamamı giriş sınavına çağrılır.

Yüksek lisans programlarına başvuru koşulları

MADDE 14 – (1) Tezli yüksek lisans programlarına başvuracak adaylarda aşağıdaki koşullar aranır:

a) İlgili anabilim/anasanat dalı başkanlığınca ya da anabilim/anasanat dalı ile ilgili esaslarda belirtilen ve enstitü yönetim kurulunca onaylanan bir bilim ya da sanat dalında lisans derecesine sahip olmak.

b) Başvurduğu programın puan türünde 55 standart puandan az olmamak üzere Senato tarafından belirlenen ALES standart puanına sahip olmak.

c) Merkezi yabancı dil sınavından ya da ÖSYM Yönetim Kurulu tarafından eşdeğerliliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavından ilgili programın giriş koşullarında belirtilen yabancı dil asgari taban puanına sahip olmak

(2) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarındaki yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde ALES'e girmiş olma koşulu aranmaz; yabancı dille ilgili kabul koşulları Senato tarafından düzenlenir.

(3) Yabancı uyruklu adayların Türkçe dil yeterlik derecesi, Senato tarafından belirlenen sınavlardan alınacak puana göre değerlendirilir. Tamamen yabancı dille yürütülen programlarda Türkçe yeterlik belgesi aranmaz.

(4) Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, ALES notu koşulu getirme ve ALES taban puanı ile yabancı dil puanları Senato tarafından belirlenir.

Doktora ve sanatta yeterlik programlarına başvuru koşulları

MADDE 15 – (1) Doktora ve sanatta yeterlik programlarına başvuracak adaylarda aşağıdaki koşullar aranır:

a) İlgili anabilim/anasanat dalı başkanlığınca ya da anabilim/anasanat dalına ilişkin esaslarda belirlenen ve enstitü yönetim kurulunca onaylanan bir bilim ya da sanat dalında lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına; hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli tıp, diş hekimliği, eczacılık ve veteriner fakülteleri diplomasına veya ilgili mevzuata göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmak

b) Başvurduğu programın puan türünde 55 standart puandan az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenecek ALES puanına sahip olmak.

c) Merkezi yabancı dil sınavından ilgili programın giriş koşullarında 55 puandan az olmamak koşuluyla belirlenen yabancı dil asgari taban puanına veya ÖSYM Yönetim Kurulu tarafından eşdeğerliliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavından muadili puana sahip olmak.

ç) Lisans diplomasıyla doktora programlarına başvuranlar için 80 standart puandan az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenecek ALES puanına ve lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya muadili bir puana sahip olmak.

d) Yabancı uyruklu öğrenciler için ana dilleri dışında İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinden birinden Senato tarafından kabul edilen ve 55 puandan az olmamak üzere belirlenen YDS ve benzeri ulusal ve uluslararası geçerliliği olan ÜDS, TOEFL, IELTS ve benzeri dil sınavlarından birinden asgari taban puanına sahip olmak.

(2) Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvuracak tıp fakültesi mezunlarının Senato tarafından belirlenecek TUS veya ALES standart puanına sahip olmaları gerekir.

(3) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarındaki öğrenci kabulünde ALES'e girmiş olma koşulu aranmaz.

(4) Yabancı uyruklu adayların Türkçe yeterlik derecesi, Senatunun kabul ettiği sınavlardan alınacak puana göre değerlendirilir. Tamamen yabancı dilde yürütülen programlarda Türkçe yeterlik belgesi aranmaz.

Genel başarı değerlendirmesi

MADDE 16 – (1) Adayların değerlendirilmesi sınav jürileri tarafından yapılır. Sınav jürisi anabilim/anasanat dalı başkanlığınca önerilen ve enstitü yönetim kurulu kararıyla onaylanan en az üç asıl, iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Bir anabilim/anasanat dalında yürütülen farklı lisansüstü programlar için ayrı jüriler kurulabilir. Sınav jürisinin uygun görmesi koşuluyla sınavlar görüntülü elektronik iletişim araçları ile yapılabilir. Müzik ve sahne sanatları alanlarındaki sınavlar görüntülü ve sesli olarak kaydedilir.

(2) Yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programına öğrenci kabulünde, adayların genel başarı notu, 100 üzerinden tam nota dönüştürülen ALES puanının ya da TUS/DUS temel tıp puanının %50'si, lisans ve/veya yüksek lisans not ortalamasının %20'si ve giriş sınavı sınav tam notu üzerinden alınan notun %30'u alınarak hesaplanır.

(3) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarındaki yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programlarına öğrenci kabulünde adayların genel başarı notu, lisans ve/veya yüksek lisans not ortalamasının %40'ı ve sınav tam notu üzerinden alınan notun %60'ı alınarak hesaplanır.

(4) Yüksek lisans öğrencilerinin sınav değerlendirilmesinde tam not üzerinden en az %50 alan ve genel başarı notundan da tam notun en az %60'ını sağlayan adaylar başarılı kabul edilirler. Başarılı adayların kendi içinde sıralaması, sınav jürisi tarafından, genel başarı notuna göre yapılır. Genel başarı notunun eşitliği halinde sınav notu dikkate alınır.

(5) Doktora/sanatta yeterlik programlarında giriş sınavından tam not üzerinden en az %60 alan ve genel başarı notunda da tam notun en az %70'ini sağlayan adaylar başarılı kabul edilir. Başarılı adayların kendi içinde sıralaması, sınav jürisi tarafından genel başarı notuna göre yapılır. Genel başarı puanının eşitliği halinde adayların sınav notu

dikkate alınır.

(6) Anabilim/anasanat dalları yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik programları için belirlenen kontenjanların en fazla %50'si kadar yedek adayı, genel başarı değerlendirme sırası esas alınarak belirleyebilir. Programa kayıt hakkı kazanmasına rağmen, akademik takvimde belirtilen günlerde kayıt yaptırmayarak haklarını kaybeden adayların yerine, başarılı bulunan yedek adaylar genel başarı değerlendirme sırası esas alınarak kabul edilir.

Enstitüye kayıt

MADDE 17 – (1) Lisansüstü programlara kayıt hakkını kazanan asıl ve yedek adayların listesi enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Sonuçlar enstitü müdürlüğü tarafından ilan edilir. Kayıtlar, Senato tarafından kabul edilip ilan edilen enstitü akademik takviminde belirtilen günlerde yapılır. Kazanan adaylar, enstitü yönetim kurulunca istenen belgeleri, süresi içinde enstitüye teslim ederek kesin kayıtlarını yaptırırlar. Süresi içinde kesin kaydını yaptırmayan adaylar kayıt haklarını kaybederler. Bu adayların yerine, başarılı bulunan yedek adaylar genel başarı değerlendirme sırası esas alınarak kabul edilebilir. Kayıt için istenen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın beyanına dayanarak işlem yapılır. Başvuruda istenen belgeler kayıta yeniden istenmez. Gerçeğe aykırı beyana ve/veya sahte veya tahrir edilmiş belgeye dayalı olarak kesin kayıt yaptıranların kayıtları, programa kayıt tarihi itibarıyla iptal edilir.

(2) Kayıtlar şahsen, posta yoluyla veya elektronik ortamda yapılabilir.

Yatay geçişle öğrenci kabulü

MADDE 18 – (1) Üniversitede veya diğer yükseköğretim kurumlarının lisansüstü programlarında en az bir yarıyıl öğrenim görmüş başarılı öğrenciler, Üniversitede yürütülen başka bir lisansüstü programa yatay geçiş yapmak için başvurabilirler. Başvuruların kabul edilebilmesi için; ilgili anabilim/anasanat dalında yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik öğrenci kontenjanlarının olması, öğrencinin geçiş yapmak istediği lisansüstü programın öğrenci kabul koşullarını sağlamış ve en az bir yarıyıl lisansüstü öğrenim görerek aldığı derslerin her birinden bu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen başarı notlarını almış olması gerekir. Akademik anabilim/anasanat kurulu tarafından yatay geçişi uygun görülen öğrencilerin kabulü ve itibakları enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir.

(2) Herhangi bir yüksek lisans programında öğrenim gören öğrencilerin bütünleşik doktora programına yatay geçiş yapabilmeleri için ilgili anabilim/anasanat dalı bütünleşik doktora programının giriş koşullarını sağlamış olmaları gerekir. Yatay geçiş kabulü ilgili akademik anabilim/anasanat kurulu tarafından önerilir ve enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Bu öğrencilere, lisans derecesi ile kabul edilen öğrencilere tanınan süreler tanınır ve yüksek lisans programında geçirdikleri süreler öğretim süresinden sayılır.

(3) Doktora/sanatta yeterlik veya bütünleşik doktora programına kabul edilmiş olan öğrenciler, Üniversitede yürütülen bir yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Geçiş yapmak isteyen öğrencilerin geçiş yapmak istedikleri programın giriş koşullarını sağlamış olması gerekir. Geçiş kabulü ilgili akademik anabilim/anasanat kurulu tarafından önerilir ve enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

(4) Eşdeğer düzeydeki programlar arasında yatay geçiş yapan öğrenci, bağlı bulunduğu programın gerektirdiği toplam kredinin en az yarısını geçiş yaptığı programdan almak zorundadır.”

Özel öğrenci kabulü

MADDE 19 – (1) Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgi ve uygulama becerilerini artırmak isteyenler, ders sorumlusu ile ilgili anabilim/ anasanat dalı başkanının uygun görüşü ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile özel öğrenci olarak kabul edilerek belirlenen derslere devam edebilirler. Bu öğrenciler de kayıtlı öğrenciler gibi izledikleri derslerin bütün koşullarına uymak ve derslerin bütün gereklerini yerine getirmek zorundadırlar.

(2) Özel öğrenciler, kayıtlı öğrencilerin yararlandığı öğrencilik haklarından yararlanamazlar.

Yurt dışında ikamet eden adayların kabulü

MADDE 20 – (1) Yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşı ya da yabancı uyruklu adayların lisansüstü eğitim programlarına kabul koşulları Senato tarafından belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kayıt Yenileme, Sınavlar ve Değerlendirme

Kayıt yenileme

MADDE 21 – (1) Öğrenci her yarıyıl başında akademik takvimde belirtilen tarihlerde öğrenci katkıpayı/öğrenim ücretini ödeyerek kaydını yeniler. Öğrenci, enstitü kurulunca açılması kararlaştırılan dersler arasından, danışmanı ile birlikte belirleyeceği dersleri ilgili formlara işler ve program kaydını yaptırır.

(2) Bir yarıyıldaki alınabilecek kredi miktarının üst sınırı enstitü kurulu tarafından belirlenir.

(3) Akademik anabilim/anasanat kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile öğrenciler yurt içi ve yurt dışındaki başka yükseköğretim kurumlarından da lisansüstü dersler alabilirler.

(4) Kayıt yenileme süresi içinde 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen mali yükümlülükleri yerine getirmeyen öğrenciler o dönem için kayıt yaptıramazlar ve öğrencilik haklarından yararlanamazlar. Bu nedenle kayıt yaptırılmayan dönem öğrenim süresinden sayılır.

(5) Akademik takvimde belirlenen süre sonuna kadar program kaydı yaptırmamış veya özel konular dersinden iki kez üst üste (K) notu almış öğrenciler pasif öğrenci olarak kabul edilirler. Öğretim üyelerinin danışmanlık yapabilecekleri öğrenci sayılarının belirlenmesinde pasif öğrenci sayısı dikkate alınmaz.

Kredi transferi ve ders alımı

MADDE 22 – (1) Bir öğrencinin özel öğrenci statüsünde aldığı lisansüstü dersler dahil olmak üzere, enstitüye kaydolmadan önceki son beş yıl içinde yurt içi/yurt dışı yükseköğretim kurumlarından almış olduğu lisansüstü dersler, danışmanın görüşü, akademik anabilim/anasanat kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun kararıyla öğrencinin kayıtlı olduğu programa transfer edilebilir. Ancak bir öğrencinin kayıt yaptırdığı programdaki toplam kredi miktarının 2/3'ünden fazlası özel öğrenci statüsünde aldığı lisansüstü derslerin kredilerinin transferinde dikkate alınmaz.

(2) Yüksek lisans programlarında kayıtlı öğrenciler doktora/sanatta yeterlik, doktora/sanatta yeterlik programında kayıtlı öğrenciler ise yüksek lisans programları derslerinden seçebilir. Bu kapsamda alınacak derslerin sayısı veya toplam kredisi ilgili enstitü kurulu tarafından belirlenir.

Devam zorunluluğu

MADDE 23 – (1) Teorik ve uygulamalı derslere devam zorunludur. Teorik ve uygulamalı derslerin %20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenci, o ders ya da derslerin yarıyıl sonu genel sınavlarına alınmaz ve öğrenciye F1 notu verilir.

(2) Uzaktan öğretim programlarında öğrenci devamı konusu, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili enstitüler tarafından düzenlenir.

Sınavlar

MADDE 24 – (1) Sınavlar; ara sınav, genel sınav, mazeret sınavı ve bütünleme sınavı olmak üzere dört türdür.

(2) Derslerde ara sınav yapılabilir. Yarıyıl süresince yaptırılan proje, ödev, laboratuvar, atölye ve benzeri çalışmalar da ara sınav yerine geçebilir.

(3) Bir dersin genel sınavı, o dersin tamamlandığı yarıyıl sonunda yapılır. Sınavın yapılış biçimi sorumlu öğretim elemanı tarafından belirlenir. Genel sınavı girmeye hakkı olduğu halde girmeyen öğrenci o dersten başarısız sayılır.

(4) Mazeret sınavı ara ve genel sınavlar yerine kullanılabilir. Mazereti, akademik anabilim/anasanat kurulunun kararı ile kabul edilen öğrenci, ara sınav haklarını aynı yarıyıl içinde; genel sınav haklarını genel sınavların bitiminden itibaren bir ay içinde kullanır.

(5) Her yarıyıl sonunda genel sınavı izleyen dönemde bütünleme sınavı yapılır. Bir dersten devamsızlık nedeniyle başarısız olanlar o dersin bütünleme sınavına giremezler. Bütünleme sınav sonucu genel sınav sonucu yerine sayılır.

(6) Uzaktan öğretim programlarının sınav yöntemleri ile ilgili düzenlemeler, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili enstitüler tarafından yapılır.

(7) Bir dersin yarıyıl içi sınavlarının sayısı, şekli, ders başarı notuna etki edecek oranı ile sınavların değerlendirme esasları ilgili öğretim elemanı tarafından yarıyıl başında öğrencilere duyurulur. Sınavlar ve sınavların değerlendirilmesine ilişkin esaslar öğretim elemanı tarafından dönem başında öğrencilere duyurulur.

Ders başarı notu

MADDE 25 – (1) Bir derste başarı durumu ders başarı notu ile belirlenir. Ders başarı notu, öğrencinin yarıyıl içinde ara sınavlar, uygulamalı çalışmalar, ödevler gibi çalışmalarda gösterdiği başarı ve genel sınavın birlikte değerlendirilmesi ile elde edilir. Yarıyıl içi değerlendirmelerin ders başarı notuna etkisi en çok %50 olabilir.

Notlar

MADDE 26 – (1) Ders başarı durumunu ifade eden puanlar, katsayıları ve anlamları aşağıda belirtilmiştir:

a)

<u>Puanlar</u>	<u>Notlar</u>	<u>Katsayılar</u>
95-100	A1	4.00
90-94	A2	3.75
85-89	A3	3.50
80-84	B1	3.25
75-79	B2	3.00
70-74	B3	2.75
65-69	C1	2.50
60-64	C2	2.25
55-59	C3	2.00
0-54	F3	0.00
	F2	0.00

F1 0.00

b) Harf notu karşılıklarına göre;

- 1) G notu: Kredisiz derslerde başarılı,
- 2) K notu: Kredisiz derslerde başarısız,
- 3) F1 notu: Devamsızlık nedeniyle genel sınava girme hakkı yok, başarısız,
- 4) F2 notu: Genel sınava girme hakkı olduğu halde girmedi, başarısız,
- 5) F3 notu: Genel sınava girdi, başarısız,
- 6) H notu: Mazeretli anlamına gelir.

(2) Bir dersin genel sınavına girmiş, ancak zorunlu nedenlerle yarıyıl içi çalışmalarını tamamlayamamış öğrencilere E notu verilir. Öğrenci eksiğini genel sınav dönemi sonundan itibaren en geç bir ay içinde tamamlamak zorundadır. Aksi halde öğrencinin o ders için başarı notunun hesaplanmasında yarıyıl içi çalışmalarının değeri sıfır kabul edilerek not verilir.

(3) Bir dersten başarılı sayılmak için yüksek lisans öğrencilerinin en az C1, doktora/sanatta yeterlik öğrencilerinin ise en az B3 notu almış olmaları gerekir.

(4) Gerekli hallerde anabilim/anasanat dalı başkanlığının ve danışmanın ortak kararı ile öğrenci başarısız olduğu seçmeli bir dersin yerine başka bir seçmeli dersi alabilir.

(5) Bir öğrenci almış olduğu dersten notunu yükseltmek için o dersi tekrar edebilir. Akademik ortalama hesaplanmasında son not geçerlidir.

Sınav sonuçlarına itiraz ve değerlendirilmesi

MADDE 27 – (1) Maddi hatalar nedeniyle sınav sonuçlarına itirazı olan öğrenci bu itirazını, sınav sonuçlarının ilanından itibaren bir hafta içinde anabilim/anasanat dalı başkanlığına yazılı olarak yapabilir. Bu itiraz ders sorumlusuna iletilir. Ders sorumlusu tarafından yapılan yeniden değerlendirmede maddi hata görülürse, gerekli not düzeltilmesi yapılarak en geç bir hafta içinde enstitü müdürlüğüne bildirilir. Ders sorumlusunun verdiği not kesindir.

Akademik ortalamanın hesaplanması

MADDE 28 – (1) Bir dersin kredisi ile başarı notu katsayısının çarpımı o dersin ağırlıklı puanını verir. Akademik ortalama, öğrencinin bir lisansüstü programa kayıt olmasından itibaren aldığı derslerin ağırlıklı puanlarının toplamının aynı derslerin kredi toplamına bölünmesiyle elde edilir. Bu hesaplamada bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Öğrencinin aldığı G ve H notları akademik ortalama hesaplamasında dikkate alınmaz.

Öğrenim süresini aşma ve ilişik kesme

MADDE 29 – (1) Bir yıl süreli dil hazırlık sınıfı ve/veya bilimsel hazırlık programı hariç yüksek lisans programını azami üç yıl, doktora/sanatta yeterlik programını azami altı yıl, bütünlük doktora programını azami dokuz yıllık süre içinde tamamlayamayanlar ilgili döneme ait mali yükümlülükleri yerine getirmek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilirler. Bu durumdakiler ders ve sınavlara katılma ile tez/sanat çalışması hazırlama hariç öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlanamazlar.

(2) Lisansüstü programlara devam etmekteyken, öğrencinin talebi üzerine veya yükseköğretim kurumundan çıkarma cezası verilmesi durumunda öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 30 – (1) Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bir bilim veya sanat alanında, belirli bir bilgi ve beceri birikimi edinmesine ek olarak, bilimsel araştırma ya da sanatsal bir çalışma yapmasını, bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneği kazanmasını sağlamaktır.

(2) Bir bilim veya sanat alanında yüksek lisans öğrenimi yapan öğrenci, ders, seminer ve uygulama çalışmalarına ek olarak bir tez ya da tez yerine geçebilecek sanat çalışması hazırlar.

(3) Tezli yüksek lisans programı, toplam yirmi dört krediden az olmamak koşuluyla, dersler, özel konular dersi ve tez ya da sanat çalışmasından oluşur. Avrupa Kredi Transferi Sistemine göre ise toplam altmış krediden az olmamak koşuluyla ders ve altmış krediden az olmamak koşuluyla tez/sanat çalışmasını içeren özel konular derslerinden oluşur.

(4) Yüksek lisans öğrencisinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir.

Yüksek lisans tezi/sanat çalışması önerisi

MADDE 31 – (1)) Tez/sanat çalışması önerisi ikinci yarıyılın başından itibaren verilebilir.

(2) Tez/sanat çalışması konusu ve önerisi, öğrenci ve danışmanı tarafından belirlenir ve hazırlanır. Öneri ilgili akademik anabilim/anasanat kurulunda sunularak tartışılır ve kurulun kararı anabilim/anasanat dalı başkanlığınca enstitüye bildirilir. Bu öneri enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Tez/sanat çalışması konusu üzerinde daha

sonra yapılması istenen değişikliklerde de aynı süreç izlenir.

Yüksek lisans tezi/sanat çalışması savunma sınavı jürisinin oluşturulması ve toplanması

MADDE 32 – (1) Öğrenci, tez/sanat çalışması ile ilgili elde ettiği sonuçları enstitü tez yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini/sanat çalışmasına ilişkin sanat etkinliğini ve raporunu jüri önünde sunmak ve sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Savunma sınavı jürisi, akademik anabilim/anasanat kurulunun görüşü üzerine anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile atanır. Jüri, en az biri Üniversitenin içindeki başka bir anabilim/anasanat dalından ya da başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere beş asıl; en az biri Üniversitenin içindeki diğer bir anabilim/anasanat dalından veya başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere iki yedek öğretim üyesinden, öğretim üyesi bulunmadığı takdirde doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip öğretim görevlileri ya da sanatçı öğretim elemanlarından oluşur. Öğretim elemanı sayısının sınırlı olması durumunda jüriler üç kişiden oluşur. Tez danışmanı jürinin doğal üyesidir. İkinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

(3) Tez/sanat çalışması raporunun, jüri üyelerine sunulmak üzere anabilim/anasanat dalı başkanlığına teslim edildiği tarihten itibaren on beşinci ve otuzuncu günler arasında jüri toplanarak öğrenciyi tez/sanat çalışması savunma sınavına alır.

Yüksek lisans tezi/sanat çalışması savunma sınavı

MADDE 33 – (1) Programın derslerini başarı ile tamamlamış olan ve akademik ortalaması en az 2.50 olan öğrenci tez/sanat çalışması savunma sınavına girebilir. Tez/sanat çalışması savunma sınavı tezin/sanat çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Savunma sınavı adayın çalışmasıyla ilgili konularda bilgi, yorumlama ve sentez gücünü değerlendirmeyi amaçlar. Savunma sınavı dinleyicilere açık olarak yapılır, sınavın yeri ve tarihi en az yedi gün önceden danışmanın önerisi ile anabilim/anasanat dalı başkanlığınca ilan edilir. Sınav süresi en çok 90 dakikadır. Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanları için süre sınırlaması yoktur.

(2) Tezlerin/sanat çalışması raporlarının jüri üyelerine ulaştırılmasından itibaren otuz gün içinde toplanamayan jüriler, danışman tarafından anabilim/anasanat dalı başkanlığına ve enstitüye bildirilir, yapılacak işleme enstitü yönetim kurulu karar verir.

(3) Tez/sanat çalışması savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez/sanat çalışması hakkında salt çoğunlukla kabul, düzeltme veya ret kararı verir. Jüri üyelerinin bireysel raporları ile jüri kararı en geç üç işgünü içinde bir tutanakla anabilim/anasanat dalı başkanlığınca enstitü müdürlüğüne bildirilir.

(4) Tezi/sanat çalışması kabul edilen öğrenci, jüri üyelerinin de önerileriyle son haline getirilmiş tezini/sanat çalışması raporunu, enstitü tez yazım kurallarına uygun şekilde hazırlayıp ciltlenmiş olarak, en geç bir ay içerisinde enstitüye teslim eder.

(5) Tezi/sanat çalışması hakkında jüri tarafından düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gerekli düzenlemeleri yaparak tezini/sanat çalışmasını aynı sınav jürisi önünde yeniden sunar ve/veya savunur.

(6) Savunma sınavı sonucunda tezi/sanat çalışması reddedilen veya düzeltme sonrası savunmada reddedilen öğrenci en erken üç ay sonra yeni bir tez/sanat çalışması önerisi sunarak tezini/sanat çalışmasını başlatır.

(7) Savunma sınavı sonucunda tezi/sanat çalışması reddedilen veya düzeltme sonrası savunmada reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, anabilim dalında ilgili bir tezsiz yüksek lisans programı var ise tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla ilgili programın akademik kurul önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilerek programla ilişkisi sona erdirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 34 – (1) Tezsiz yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bir bilim/sanat alanında, belirli bir bilgi ve beceri birikimi edinmesine ek olarak, bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneği kazanmasını sağlamaktır.

(2) Tezsiz/sanat çalışmasız yüksek lisans programı; toplam otuz iki krediden az olmamak koşuluyla, derslerden ve dönem projesi dersinden oluşur. Avrupa Kredi Transferi Sistemine göre ise bu program, en az doksan kredilik ders ve dönem projesi dersinden oluşur. Dönem projesi dersi son yarıyıldadır. Öğrenci, dönem projesinin alındığı yarıyıldadır dönem projesi dersine kayıt yaptırır ve yarıyıl sonunda danışmanına yazılı bir proje raporu sunar. Tezsiz/sanat çalışmasız yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretimde de yürütülebilir.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üç tanesi, lisans döneminde alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir.

(4) Öğrencinin programdan mezun olabilmesi için dönem projesi dersinden başarılı olması ve akademik ortalamasının en az 2.50 olması gerekir.

(5) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, bu Yönetmeliğin 18 inci maddesi hükümlerine göre tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek ve yatay geçiş kontenjanının olması kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan

dersler enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Uzaktan Lisansüstü Programları

Amaç ve kapsam

MADDE 35 – (1) Öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir.

(2) Uzaktan öğretim programlarının açılabilceği alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının yapılma şekli, diğer yükseköğretim kurumları ile bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar, Senato tarafından bir yönerge ile belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Doktora Programı, Sanatta Yeterlik Programı

Doktora programının amaç ve kapsamı

MADDE 36 – (1) Doktora programının amacı; öğrencinin alanında gerekli bilgi birikimini kazanmasını, bağımsız araştırma yapmasını, bilimsel bulgu ve olayları geniş ve derinlemesine bir bakış açısıyla irdeleyerek yorum yapmasını, yeni sentezlere ulaşmasını, evrensel nitelikte yeni bir metod geliştirmesini veya yeni bilgi üretmesini sağlamaktır.

(2) Doktora programı, enstitüde yürütülen programlardan birinde ve/veya Üniversite içinde ya da yurt içi/yurt dışı diğer yükseköğretim kurumlarıyla ortaklaşa düzenlenmiş programlar şeklinde de yürütülebilir.

(3) Doktora programı; ders, yeterlik sınavı, tez önerisi, tez çalışması ve tez savunma sınavından oluşur.

(4) Doktora programına yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci, en az yirmi bir kredilik, lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en az kırk iki kredilik ders yükünü; Avrupa Kredi Transferi Sistemine göre ise yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en az yüz yirmi kredilik ders yükü ve yüz yirmi kredilik tez/sanat çalışmasını, lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en az yüz seksen kredilik ders yükü ve yüz yirmi kredilik tez çalışmasını başarı ile tamamlamak durumundadır.

Yeterlik sınavı

MADDE 37 – (1) Derslerini başarı ile tamamlayan ve akademik ortalaması en az 2.75 olan öğrenci doktora yeterlik sınavına girebilir. Yeterlik sınavı bilim alanının özelliğine göre; öğrencinin bilim alanında temel konularda kapsamlı bilgi ve beceri ile sentez ve yaratıcılık gücüne sahip olup olmadığının sınanmasını amaçlar.

(2) Yeterlik sınavı jürisi, danışmanın ve akademik anabilim kurulunun önerisi üzerine enstitü yönetim kurulunun atayacağı biri öğrencinin danışmanı, en az biri başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere beş asıl ve biri başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere iki yedek öğretim üyesinden oluşur.

(3) Yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Yeterlik sınavı jürisi öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı ya da başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Gerekçeli ve yazılı bu karar anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç işgünü içinde ilgili tutanakla birlikte enstitü müdürlüğüne bildirilir.

(4) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının 1/3'ünü geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir.

(5) Yeterlik jürisi gerekli gördüğü durumlarda, yeterlik sınavında başarısız olan bir öğrencinin en çok üç ders daha almasını isteyebilir.

(6) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci en erken üç ay sonra yeniden sınava alınır.

Tez izleme komitesi

MADDE 38 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için bir ay içinde danışmanın ve akademik anabilim kurulunun görüşü, anabilim dalı başkanlığının önerisi üzerine enstitü yönetim kurulunun onayı ile tez izleme komitesi oluşturulur. Tez izleme komitesi; biri tez danışmanı, biri farklı bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere üç öğretim üyesinden oluşur. İkinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir.

(2) Anabilim dalı başkanlığının gerekçeli önerisi üzerine enstitü yönetim kurulunun onayı ile komite üyeliklerinde değişiklik yapılabilir. Tez danışmanı değiştiğinde tez izleme komitesi de yeniden belirlenir.

(3) Tez izleme komitesi genel sınav döneminin bitiminden itibaren en geç bir ay içinde toplanır. Tez izleme tutanağı toplantıyı izleyen üç işgünü içinde enstitü müdürlüğüne gönderilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 39 – (1) Yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan öğrenci yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini en geç altı ay içinde tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisini sözlü savunma sınavı tarihinden en az onbeş gün önce tez izleme komitesi üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, sunulan tez önerisini inceleyerek öğrenciyi savunma sınavına alır. Sınav dinleyicilere açık olarak yapılır. Sınav sonunda komite öneriyi kabul ya da reddeder. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Gerekçeli bu karar, anabilim dalı başkanlığınca üç işgünü içinde ilgili tutanakla birlikte enstitü müdürlüğüne gönderilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez çalışması konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle

bir durumda yeni bir tez izleme komitesi oluşturulabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde; danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunma sınavına alınır. Tez önerisi ikinci savunmada da reddedilen öğrenci danışman değiştirerek ya da eski danışmanı ile yeniden bir tez önerisi sunar.

Tez çalışması

MADDE 40 – (1) Derslerini başarıyla tamamlayan, yeterlik sınavında başarılı olan ve tez önerisi kabul edilen öğrenci; bilime yenilik getirme, evrensel nitelikte yeni bilgi üretme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, niteliklerinden en az birini yerine getiren bir doktora tezini tez izleme komitesi gözetiminde hazırlar.

(2) Enstitüler tezlerin en üst düzeyde bilimsel ve etik ilkelere göre yapılmasını sağlayacak düzenlemeleri yapar ve enstitü yönetim kurulu tez süreci ile ilgili şikayetleri ve sorunları da değerlendirir. Bu amaçla, talep edilen her türlü bilgi ve belgenin ilgililerce enstitü yönetim kuruluna iletilmesi gerekir.

Tez savunma sınavı jürisinin oluşturulması ve toplanması

MADDE 41 – (1) Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları enstitü tez yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sunmak ve sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Tez savunma sınavı jürisi danışmanın ve ilgili anabilim dalı kurulunun önereceği en az biri başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere beş asıl ve biri başka bir yükseköğretim kurumundan belirlenecek iki yedek öğretim üyesinden oluşmak üzere enstitü yönetim kurulu tarafından atanır. Tez izleme komitesi üyeleri savunma jürisinin doğal üyesidir. İkinci tez danışmanı juriye yer alamaz.

(3) Tez, jüri üyelerine sunulmak üzere anabilim dalı başkanlığına teslim edildiği tarihten itibaren en erken onbeş gün, en geç otuz gün içinde jüri toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır.

Tez savunma sınavı

MADDE 42 – (1) Tez savunma sınavı, tezin sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Savunma sınavı adayın çalışmasıyla ilgili konularda bilgi, yorumlama ve sentez gücünü değerlendirmeyi amaçlar. Savunma sınavı dinleyicilere açık olarak yapılır ve yeri ile tarihi danışmanın önerisi alınarak en az on beş gün önceden anabilim dalı başkanlığınca ilan edilir. Sınav en çok 120 dakika sürelidir. Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarında süre sınırlaması yoktur.

(2) Tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, düzeltme veya ret kararı verir. Jüri üyelerinin bireysel raporları ve jüri kararı en geç üç işgünü içinde bir tutanakla anabilim dalı başkanlığınca enstitü müdürlüğüne bildirilir.

(3) Tezi kabul edilen öğrenci, jüri üyelerinin de önerileriyle son haline getirilmiş tezini enstitü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlayıp ciltlenmiş olarak, en geç bir ay içerisinde enstitüye teslim eder.

(4) Tezi hakkında jüri tarafından düzeltme kararı verilen öğrenciye bir kez en çok altı aylık ek süre verilir. Bu süre içinde, öğrenci gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı sınav jürisi önünde yeniden sunar ve/veya savunur.

(5) Tezi reddedilen veya düzeltme sonrası reddedilen öğrenci en erken altı ay sonra bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre yeniden bir tez önerisi sunarak tez çalışmalarını başlatır.

(6) Lisans derecesi ile doktora kabul edilmiş olanlardan tezde başarılı olamayan öğrencilerin talepleri halinde, anabilim dalında ilgili bir tezsiz yüksek lisans programı var ise tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilerek programla ilişkisi sona erdirilir.

(7) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını altı yıl, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci için dokuz yıl sonuna kadar tamamlayamadığı için tez sınavına giremeyen öğrenciye, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu onayı ile her seferinde en az altı ay olmak üzere ek süre verilir.

Sanatta yeterlik programı

MADDE 43 – (1) Sanatta yeterlik programının amacı; öğrencinin alanında gerekli bilgi birikimini kazanmasını, bağımsız araştırma yapmasını, sanatsal olgu ve olayları geçiş ve derinlemesine bir bakış açısıyla irdeleyerek yorum yapmasını, yeni sentezlere ulaşmasını, evrensel nitelikte yeni bir metot geliştirmesini veya yeni bilgi üretmesini veya özgün ve üst düzeyde yaratıcılık gerektiren bir tez/sanat etkinliği gerçekleştirmesini sağlamaktır.

(2) Derslerini başarıyla tamamlayan, yeterlik sınavında başarılı olan ve tez/sanat çalışması önerisi kabul edilen sanatta yeterlik program öğrencisi; özgün ve üst düzeyde yaratıcılık gerektiren bir sanat etkinliği içeren sanat çalışmasını, tez/sanat çalışması izleme komitesi gözetiminde hazırlar.

(3) Sanatta yeterlik program öğrencisi elde ettiği sonuçları enstitü tez yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tez/sanat çalışmasına ilişkin sanat etkinliğini ve raporunu jüri önünde sunmak ve sözlü olarak savunmak zorundadır.

(4) Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına kabul edilmiş olanlardan tezde/sanat çalışmasında başarılı olamayanlar için talepleri halinde, eğer ilgili anasanaat dalında ilgili bir tezsiz yüksek lisans programı var ise gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla sanatta yeterlik tezinde başarılı olamayan öğrencilere tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(5) Sanatta yeterlik programı öğrencilerine eğitim-öğretim ve sınavlara ilişkin hususlarda, bu Yönetmeliğin 32, 33, 34, 35, 37, 38 ve 39 uncu maddeleri hükümleri uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM **Mezuniyet ve Diploma**

Mezuniyet

MADDE 44 – (1) Herhangi bir lisansüstü programın bütün gereklerini başarıyla tamamlayan bir öğrencinin mezun olabilmesi için;

a) Enstitü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan tez veya sanat çalışması raporunun basılmış ve ciltlenmiş altı kopyasının,

b) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarında sanat çalışması raporu dışında sunulan sanat etkinliğine ilişkin ses ve/veya görüntü kaydının bir kopyasının,

c) Tezin veya sanat çalışması raporunun elektronik ortamda kaydedilmiş kopyası ile enstitü tarafından istenen diğer belgelerin,

ç) Yükseköğretim Kurulunca istenen belgelerin, enstitüye eksiksiz teslim edilmiş olması gerekir.

(2) İlgili bütün belge ve bilgiler enstitüye ulaştıktan sonra öğrencinin dosyası enstitü yönetim kurulunca incelenerek mezuniyet için bütün koşulları eksiksiz yerine getiren öğrencinin mezuniyetine karar verilir.

Diploma

MADDE 45 – (1) Enstitü yönetim kurulunca mezuniyetine karar verilen;

a) Tezli yüksek lisans öğrencilerine tezli yüksek lisans,

b) Tezsiz yüksek lisans öğrencilerine tezsiz yüksek lisans,

c) Doktora öğrencilerine doktora,

ç) Sanatta yeterlik öğrencilerine sanatta yeterlik derecesi ve diploması verilir.

(2) Diplomalara programın onaylanmış adı yazılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

İzinler

MADDE 46 – (1) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 ve 105 inci maddelerinde belirtilen mazeret ve hastalık izinleri ile aynı Kanun uyarınca doğum nedeniyle kadın öğrenciye verilen ücretsiz izin ve muvazzaf askerlikte geçen süreler azami öğrenim süresine eklenir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 47 – (1) Enstitülerin, öğretim programlarındaki farklılıkların gerektirdiği durumlar ile bu Yönetmelikte yer almayan öğretime ve sınavlara ilişkin diğer konularda; 2547 sayılı Kanun, 1/7/1996 tarihli ve 22683 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ve 3/3/1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisans Üstü Eğitim Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliği hükümleri ile Senato ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 48 – (1) 23/11/2012 tarihli ve 28476 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (KPDS)’ nda başarılı olan öğrencilerin hakları saklıdır.

GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde aranan tezli yüksek lisans diplomasına sahip olma koşulu; 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olanlara uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 49 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 50 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hacettepe Üniversitesi Rektörü yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
28/6/2013	28691
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı

2/12/2013	28839
22/07/2014	29068